
Granskningsredogörelse
Skellefteå Kraft
Energihandel

Skellefteå Kraft AB

Bo Rehnberg
Cert. kommunal revisor

Mars 2013

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga	2
2.3.	Revisionskriterier	2
2.4.	Metod.....	2
3.	Granskningsresultat	3
3.1.	Ansvars- och rollfördelning.....	3
3.2.	Styrning av verksamheten	3
3.3.	Uppföljning och återrapportering från verksamheten.....	5
3.3.1.	Skellefteå Kraft	5
3.3.2.	Kommunfullmäktige	5

1. *Sammanfattning*

På uppdrag av lekmannarevisorn i Skellefteå Kraft AB har PwC genomfört en granskning av verksamheten Energihandel. Valet av granskningsinriktning har skett utifrån en bedömning av risk och väsentlighet.

Granskningen visar att Skellefteå Kraft AB genom affärsområde (AO) Marknad sköter all krafthandel, såväl egen verksamhet som de delar som är hänförliga till dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel AB. Därutöver tillhandahåller AO Produktion delar av de elcertifikat som hanteras av dotterbolaget.

Utifrån genomförd granskning görs en sammantagen revisionell bedömning att verksamheten Skellefteå Kraft Energihandel i stort bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Även den interna kontrollen över verksamheten är i stort tillräcklig. Den revisionella bedömningen baseras på följande:

- Ansvars- och rollfördelningen för verksamheten är i allt väsentligt tydlig och ändamålsenlig. Bedömningen baseras på roller och ansvar i rimlig grad tydliggjorts mellan Skellefteå Kraftaktiebolag och Skellefteå Kraft Energihandel AB
- Styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är i stort tillräcklig. Bedömningen baseras på att bolaget i rimlig utsträckning kan verifiera sin styrning och kontroll över såväl dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel, som den verksamhet som bedrivs inom AO Marknad/AO Produktion.
- Återrapportering till kommunfullmäktige i principiellt viktiga ärenden har varit tillräcklig under år 2012

För att utveckla styrning och kontroll inom området lämnas följande rekommendationer:

- Att styrelsen formulerar mål för AO Marknad som tydligt kopplar till det kommunala ändamålet med Skellefteå Kraft/Skellefteå Kraft Energihandel. Det kommunala ändamålet med respektive bolag är bl a att främja kommunens utveckling
- Att ägaren Skellefteå Kraft säkerställer att årsredovisning för dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel AB redovisar dels i vilken utsträckning bolaget fullgjort sitt kommunala ändamål, dels bolagets följsamhet till antagna ägardirektiv

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Lekmannarevisionen har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att det sker en granskning av verksamheten Skellefteå Kraft Energihandel. I lekmannarevisorns uppdrag ingår bl a att granska verksamheten utifrån fastställt kommunalt ändamål.

Inom kraftkoncernen bedrivs olika verksamheter inom en mängd områden. Verksamheten Skellefteå Kraft Energihandel har under senare år såväl förändrats som vuxit i finansiell omfattning. En bristfällig styrning och kontroll inom området kan riskera att verksamheten inte sköts och utvecklas på avsett sätt.

Ansvar för att verkställa och bedriva bolagets verksamhet i enlighet med ägarens direktiv vilar på bolagsstyrelse och VD.

2.2. Revisionsfråga

Syftet med granskningen är att pröva om verksamheten Skellefteå Kraft Energihandel bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Granskningen tar utgångspunkt från aktiebolagslagens tionde kapitel. Följande revisionsfrågor ska besvaras:

- Är ansvars- och rollfördelningen tydlig och ändamålsenlig?
- Är styrningen av verksamheten tillräcklig?
- Utövas en tillräcklig uppföljning och kontroll av verksamheten? Är återrapportering till fullmäktige i principiellt viktiga frågor tillräcklig?

I tid avgränsas granskningen främst till kalenderåret 2012.

2.3. Revisionskriterier

Följande dokumentation utgör revisionskriterier i denna granskning:

- Aktiebolagslagen och kommunallagen
- Bolagsordning och ägardirektiv
- Bolagsinterna riktlinjer och anvisningar

2.4. Metod

Granskningen har skett genom analys av relevant dokumentation. Därutöver har intervjuer skett med företrädare för avdelningen Krafthandel respektive administrativ chef.

3. Granskningsresultat

3.1. Ansvars- och rollfördelning

Av kommunallagen framgår att kommunen kan överlåta vården av en kommunal angelägenhet till ett bolag.

Granskning av *bolagsordningar*, avsnittet ”föremålet för bolagets verksamhet” visar följande:

- Skellefteå Kraft Energihandel AB sköter om handel med och rådgivning om energirelaterade instrument
- Skellefteå Kraftaktiebolag sköter om att inköpa, producera och distribuera energi, äga och förvalta fast och lös egendom samt bygga och förvalta infrastruktur för tele- och datakommunikation med därtill hörande verksamheter. Bolaget ska i kommunens ställe även svara för anläggande och tillhandahållande av telenät i enlighet med aktuella förordningar

Av *ägardirektiv* för Skellefteå Kraft framgår att moderbolaget har det samlade operativa och affärsmässiga ansvaret för den verksamhet som bedrivs inom kraftkoncernen. I moderbolagets uppdrag ingår att utöva ägarrollen inom koncernen, däribland för dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel AB.

Granskningen visar att all verksamhet som utövas i dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel i praktiken sköts av moderbolaget Skellefteå Kraft och dess affärsområden Marknad (svarar för handel och rådgivning) och Produktion (tillhandahåller elcertifikat). Till exempel är den personal som bedriver handel/rådgivning kopplad till finansiella instrument anställd av moderbolaget.

Företrädare för bolaget framhåller att ”föremålet” i bolagsordning för Skellefteå Kraftaktiebolag i dagsläget även inrymmer verksamheten Energihandel.

Förhållandena mellan moderbolaget Skellefteå Kraft och dess dotterbolag Skellefteå Kraft Energihandel har dokumenterats i styrelseprotokoll (eget beslutsärende) för respektive bolag i december 2010.

3.1 Revisionell bedömning: Ansvars- och rollfördelningen för verksamheten Skellefteå Kraft Energihandel bedöms i allt väsentligt vara tydlig och ändamålsenlig. Bedömningen baseras på roller och ansvar i rimlig grad tydliggjorts mellan moder- och dotterbolag.

3.2. Styrning av verksamheten

Av *ägardirektiv* för Skellefteå Kraft framgår att moderbolaget har det samlade operativa och affärsmässiga ansvaret för den verksamhet som bedrivs inom kraftkoncernen, däribland Skellefteå Kraft Energihandel.

Den formella styrningen av dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel AB sker företrädesvis genom bolagsordning och ägardirektiv.

1. Granskning av bolagsordning visar följande:
 - Bolagsordningen uppfyller kommunallagens krav i fråga om a) kommunalt ändamål¹, b) styrelseledamöter, c) lekmannarevisor och d) kommunstyrelsens insyn
 - Bolagsordningen uppfyller inte kommunallagens krav i fråga om a) inhämtande av fullmäktiges ställningstagande i ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt
 - Bolagsordningen har behandlats av kommunfullmäktige 2011-02-22 och antagits av årsstämman 2011-03-21
2. Granskning visar att ägaren upprättat ägardirektiv. Av stämmoprotokoll 2012-04-20 framgår att dotterbolaget bundits att i tillämpliga delar följa de ägardirektiv som gäller för Skellefteå Kraft AB

Granskning av årsstämmoprotokoll för Skellefteå Kraft Energihandel AB visar att moderbolagets ordförande agerat som ägarombud.

I och med att moderbolaget, genom AO Marknad och AO Produktion, stöttar verksamheten Energihandel utövar styrelsen styrning över denna verksamhet även genom följande dokument:

- Verksamhetsplan 2013
- Budget 2013
- Riskpolicy för Skellefteå Kraft

Granskning av verksamhetsplan visar att den innehåller mål och strategier för respektive affärsområde, däribland AO Marknad och AO Produktion. Under rubriken "viktiga mål" för respektive marknadsområde återfinns mål som uttrycker ekonomi, prestationer och kvalitet. Däremot saknar planen mål för utföraren AO Marknad som tydligt kopplar till det kommunala ändamålet med Skellefteå Kraft/Skellefteå Kraft Energihandel AB.

I budget 2013 återfinns finansiella mål för respektive affärsområde.

I kraftkoncernens riskpolicy återfinns anvisningar och riktlinjer för riskhantering, bl a inom det finansiella området. Enligt uppgift kommer det att ske en revidering av riskpolicy under år 2013.

Inom verksamheten har det även upprättats särskilda riktlinjer för området Krafthandel.

3.2 Revisionell bedömning: Styrningen av verksamheten Skellefteå Kraft Energihandel bedöms i stort vara tillräcklig. Bedömningen baseras på att styrelsen i rimlig grad kan verifiera sin styrning över såväl dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel, som den verksamhet som bedrivs inom AO Marknad/AO Produktion.

¹ Vara ett stöd i Skellefteå Krafts strävan att främja kommunens utveckling

För att utveckla verksamheten föreslås att allt det formuleras mål för berörda affärsområden, som tydligt kopplar till det kommunala ändamålet med Skellefteå Kraft/Skellefteå Kraft Energihandel.

3.3. Uppföljning och återrapportering från verksamheten

3.3.1. Skellefteå Kraft

Av de styrdokument som upprättats för dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel AB framgår att de inte reglerar formerna för uppföljning och återrapportering från dotterbolaget till ägarna. Styrelsen i Skellefteå Kraft har i sina bolagsinterna styrdokument angett att VD ansvarar för att styrelsen löpande får den information som behövs för att följa koncernens ställning och utveckling.

Granskning av protokoll visar att bolagets styrelse under året löpande fått rapportering från koncernens verksamhet, däribland energihandel. Rapporteringen har företrädesvis skett genom VD-rapporter/-brev.

Styrelsen har fått återkommande redovisning av koncernens finansiella utveckling och ställning i förhållande till fastställd budget.

Det kan inte styrkas att styrelsen begärt eller fått någon specifik rapportering avseenden den verksamhet som bedrivs i dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel AB. Det kan inte heller styrkas att styrelsen under granskningsperioden behandlat dotterbolagets årsredovisning. Granskning av dotterbolagets årsredovisning 2011, som godkänts av dess styrelse 2012-03-12, visar att förvaltningsberättelsen saknar information i vilken utsträckning dotterbolaget fullgjort sitt kommunala ändamål/gällande ägardirektiv.

I övrigt noteras att verksamheten årligen gör en avstämning och kontroll av den riskpolicy som fastställts av Skellefteå Krafts bolagsstyrelse.

3.3.1 Revisionell bedömning: Uppföljning och kontroll av verksamheten Energihandel bedöms i stort vara tillräcklig. Bedömningen baseras på att styrelsen och verksamheten kan verifiera den i rimlig utsträckning följer upp denna verksamhet.

För framtiden föreslås att ägaren Skellefteå Kraft säkerställer att årsredovisning för dotterbolaget Skellefteå Kraft Energihandel AB redovisar dels i vilken utsträckning bolaget fullgjort sitt kommunala ändamål, dels bolagets följsamhet till upprättade ägardirektiv.

3.3.2. Kommunfullmäktige

Av ägardirektiv för Skellefteå Kraft framgår att bolaget ska ge fullmäktige tillfälle att ta ställning innan beslut fattas i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt. Detta gäller beslut i såväl moder- som dotterbolag.

Granskningen visar att kommunfullmäktige under år 2012 inte behandlat något ärende som specifikt rör Skellefteå Kraft Energihandel AB/Energihandel. Under år

2011 har fullmäktige beslutat i ett ärende: ”Ändring av bolagsordning i Skellefteå Kraft Energihandel AB”.

3.3.2 Revisionell bedömning: Återrapportering till kommunfullmäktige i principiellt viktiga ärenden under år 2012 bedöms vara tillräcklig.

2013-03-26

*Bo Rehnberg, projekt- och
uppdragsledare*